

УДК 24-23
Т39

Т39 Тибетська книга мертвих / Переклад
Лесі Дудченко. Київ : Арій, 2023. 192 с.

ISBN 978-966-498-782-7.

Книга містить докладний опис станів-етапів (бардо), через які, згідно з тибетською буддійською традицією, проходить свідомість людини, починаючи з процесу фізичного вмирання і до моменту наступного втілення (реінкарнації) в новій формі. Для кожного етапу наведено мудрі роздуми, що проникають у таємниці людської душі та потойбічного світу.

Призначена для широкого кола читачів.

УДК 24-23

ISBN 978-966-498-782-7 © Леся Дудченко, переклад,
упорядкування, 2014

© Видавництво «Арій»[®], 2015

ПЕРЕДМОВА

«Тибетська книга мертвих», тибетською «Бардо Тьодол», або «Велике Звільнення Слуханням у Посмертному Світі» — унікальна серед священних книг світу. Трактат, який було створено багато століть тому і який зберігало не одне покоління святих і пророків благословенної Землі Снігових Вершин, був відкритий європейському читачеві у ХХ ст. Робота ґрунтується на окультних знаннях філософії йоги і становить собою квінтесенцію основних доктрин буддизму.

«Тибетська книга мертвих» — це мудре східне вчення, своєрідний путівник таємничим потойбічним світом, повним безлічі ілюзій і сфер, межами яких є смерть і народження. Тут описуються психічні явища, які відбуваються в момент смерті, так звані «кармічні ілюзії», а також виникнення інстинкту народження і події, які

передують новому народженню. Своєю людяністю і глибоким проникненням у таємниці людської душі книга привертає увагу всіх, хто має бажання розширити свої знання про життя.

«Бардо» у перекладі з тибетської означає «проміжний стан». Однією з особливостей ритуалу вважається те, що людина слухає вказівки лами, перебуваючи в невидимому тілі, для того, щоб вона могла усвідомити справжню природу розуму в подорожі через Бардо і вирватися з кола народження і смерті. Йдеться про «звільнення» вмираючої людини, тобто про досягнення нею стану, який виключає повторне втілення. Настанови тибетських лам вражають точністю опису станів людського буття.

«Тибетську книгу мертвих» читають, як у нас Псалтир, над труною небіжчика протягом 40 днів через три дні після смерті. Це книга-настанова про те, як поводитися покійнику на тому світі. З іншого боку, це повчання нам, живим, як готуватися ще за життя до неминучого відходу звідси.

Книга I ЧІГАЙ БАРДО І ЧЬОНІД БАРДО

Тут містяться настанови про зустріч із Реальністю в Проміжному Стані: Велике Звільнення Слуханням у Посмертному Світі — з «Мудрого Учення про Звільнення Свідомості Зосередженим Роздумом про Мирних і Гнівних Божеств»

ПОКЛОНІННЯ

Божественному Тілу Істини¹, Незбагненному, Безмежному Світу,

Божественному Тілу Досконалого²: Лотосу, Мирним і Гнівним Божествам³,

¹ У всіх тибетських системах йоги головною метою є досягнення Пустоти, бо воно веде до досягнення Дхарма-Кайі, або Божественного Тіла Істини — первісного стану нетворіння, абсолютного, надсвітлового стану Будди.

² Божественне Тіло Досконалого, Самбхога-Кайя — друге тіло Будди. Перше — Джарма-Кайя — найвеличніше з Трьох Тіл Будди, усіх Будд, усіх істот, які досягнули Досконалого Просвітлення. Третє — Нірмана-Кайя, Божественне Тіло Втілення.

³ «Ці Божества перебувають у нас і не є щось існуюче поза нами. У всіх станах земного буття ми утворюємо єдине ціле з тим, що є, — від нижчих світів страждання до найвищих сфер блаженства, Абсолютного Просвітлення. В езотеричному сенсі Божества Лотоса — це обожнені принципи мовних функцій; Мирні Божества — принципи серця, емоційних функцій; Гнівні — ментальних функцій: мислення, міркування, уяви і пам'яті, локалізованих у головному мозку», — Лама Казі Дава-Самдуп.

Лотосонародженому Втіленню, Падма Самбаві⁴, Захиснику всіх живих істот,

Гуру, Трьом Тілам — шанобливий уклін.

ВСТУП

Велике Вчення про Звільнення слухання, що дарує в Проміжному Стані духовну свободу послідовникам, наділеним звичайним розумом, складається з трьох ступенів: підготовчого, основного та заключного.

Спочатку той, хто шукає Звільнення, повинен пройти підготовчий ступінь Керівництва⁵.

⁴ Падма Самбава — «Лотосонароджений», тобто народжений у чистоті та святості. Тибетці називають його Гуру Рінпоче (Дорогоцінний Гуру) або просто Гуру (санскр. — Учитель). Його послідовники вважають, що він — втілення Будди Шакья Муні в тантричному, тобто вкрай езотеричному сенсі.

⁵ Керівництва — книги, у яких даються практичні вказівки на Шляху Бодхі, який веде через земний світ і Бардо (посмертний стан) до нового народження або до Нірвани.

ПЕРЕНЕСЕННЯ ПОТОКУ СВІДОМОСТІ

За допомогою Керівництва людина з виключно розвиненим розумом безсумнівно досягне Звільнення; якщо ж вона не буде звільнена, тоді в Проміжному Стані Моменту Смерті необхідно здійснити Перенесення свідомості; один спогад про цей процес дасть Звільнення.

Людина, наділена звичайним розумом, може досягти Звільнення у такий же спосіб; якщо ж вона не буде звільнена, тоді в Проміжному Стані Реальності необхідно щиро слухати Велике Вчення про Звільнення Слуханням.

⁶ У тексті — тибетське слово *пхо*, яке означає «перенесення» (сукупності кармічних схильностей, які становлять особистість і свідомість або пов'язані з ними). Вживання терміна «душа» тут неправомірне, бо, на відміну від іудаїзму, християнства, ісламу й анімістичних культів, буддизм заперечує існування постійної і незмінної індивідуальної свідомості. Але яке б слово, синонімічне або еквівалентне йому, не вживалося, воно повинно викликати асоціації з «принципом свідомості», «сумою свідомості» або з «життєвим потоком» — термін, який вживається південними буддистами.